

Uitbreiding jachthaven Breskens

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

2 oktober 2008 / rapportnummer 2135-57

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

Jachthaven Breskens BV wil naast de bestaande jachthaven (580 ligplaatsen) het areaal ligplaatsen uitbreiden met 450 á 500 ligplaatsen. Voor de nieuwe jachthaven is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Voor besluitvorming hierover door het bevoegd gezag, de gemeenteraad van gemeente Sluis, wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.¹

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een beschrijving van de te onderzoeken alternatieven;
- een beschrijving van de milieueffecten van de verschillende alternatieven inclusief een voortoets of passende beoordeling, met de gevolgen voor het Natura 2000-gebied Westerschelde;
- een analyse van de effecten op de nautische veiligheid op de Westerschelde;
- een volledige en goed leesbare samenvatting.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

2. DOELSTELLING, BELEID EN BESLUITEN

2.1 Achtergrond en doelstelling

De achtergrond van het voornemen staat duidelijk beschreven in de startnotitie. Neem deze beschrijving over in het MER. Geef aan wat als doelstelling wordt beschouwd.

2.2 Beleidskader en te nemen besluiten

In de startnotitie wordt een opsomming gegeven van het landelijke en provinciale beleidskader. Ga in het MER tevens in op:

- de ontwikkelingsvisie Breskens (vastgesteld juli 2000);
- het Gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen Natuurlijk Vitaal (vastgesteld juli 2004);
- het integrale beleid ten aanzien van jachthavenlocaties dat in ontwikkeling is door de provincie Zeeland.²

Ga in het MER vooral in op de randvoorwaarden die het beleid aan het initiatief stelt.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep en andere technische gegevens over de m.e.r. -procedure, zie bijlage 1.

² De provincie noemt dit beleid in haar inspraakreactie (nr. 19, zie bijlage 2)

Presenteer in het MER een overzicht van de huidige en geplande jachthaven-capaciteit in de regio³, ter onderbouwing van de behoefte aan uitbreiding.

Geef in het MER aan welke besluiten voor het voornemen moeten worden genomen en door wie. Geef tevens aan welke vergunningen voor realisatie van het voornemen vereist zijn en door wie deze verleend moeten worden.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit betreft het uitbreiden van de jachthavencapaciteit in Breskens met 450 à 500 ligplaatsen.

Presenteer in het MER per alternatief (zie paragraaf 3.2 van dit advies) een inrichtingsschets met toelichting waarop zijn aangegeven:

- het aantal vaste plaatsen en passantplaatsen;
- de minimaal aanwezige voorzieningen op het land en in het water (zoals parkeervoorzieningen, winterberging etc.);⁴
- het minimale en maximale natte en droge ruimtebeslag;
- de ontsluitingsroutes over land en over water en eventuele varianten daarop;⁵
- de waterdiepte ten opzichte van gemiddeld laagwater.

3.2 Alternatieven en procedure

Locatiealternatieven

De startnotitie gaat uit van een uitbreiding in het gebied oostelijk van Port Scaldis. In het document 'Locatiekeuze'⁶ worden binnen Breskens drie andere mogelijke locaties genoemd:

- de bestaande Handelshaven;
- de bestaande Veerhaven;
- het Eerste Strange.

De Commissie meent dat deze alternatieve locaties niet op voorhand dienen te worden uitgesloten. Dit heeft te maken met de systematiek van de Natuurbeschermingswet. Indien niet kan worden uitgesloten dat het voornemen (in cumulatie met andere activiteiten in en om het gebied) significante gevolgen heeft voor het Natura 2000-gebied Westerschelde⁷, volgt de ADC-fase⁸. Hierin moet allereerst worden onderzocht of er alternatieve locaties mogelijk zijn, die minder of geen gevolgen voor het Natura 2000-gebied hebben. In het docu-

³ Geef, ter onderbouwing van de vraag vanuit de markt, in ieder geval een opsomming van de initiatieven voor jachthavens in de Westerschelde. In het kader van de Natuurbeschermingswetgeving kan het nodig zijn een veel breder beeld te geven van jachthaveninitiatieven en andere activiteiten, in verband met 'cumulatieve effecten'. De Commissie adviseert hierover in overleg te treden met het bevoegd gezag in deze (de provincie Zeeland). Zie tevens paragraaf 4.2 van dit advies.

⁴ In onder andere inspraakreacties 9 en 12 wordt gevraagd om inzicht in de te realiseren voorzieningen.

⁵ Onder andere inspraakreacties 7 en 12 wijzen op het belang van een goede ontsluitingsroute.

⁶ Locatiekeuze Uitbreiding Jachthaven Breskens, Jachthaven Breskens BV, 08-08-2008

⁷ Dit is zeer waarschijnlijk het geval gezien het ruimtebeslag en toename van verstoring door de jachthaven.

⁸ Alternatieven, Dwingende redenen van openbaar belang, Compensatie.

ment 'Locatiekeuze'⁹ wordt voor de verschillende alternatieve locaties globaal aangegeven dat deze niet haalbaar zijn op grond van de beschikbare ruimte, strijdigheid met bestaande functies of de omvang of kosten van de benodigde aanpassingen. De Commissie is van mening dat voor de locatie Port Scaldis Oost eveneens omvangrijke aanlegwerkzaamheden nodig zijn. Daar staat tegenover dat realisatie van een jachthaven in één van de bestaande havens vanuit Natura 2000-oogpunt gunstiger kan zijn, omdat dit een kleiner ruimtebeslag op kwalificerende habitats tot gevolg heeft.

De Commissie adviseert daarom in ieder geval ook de drie andere genoemde locaties in het MER te betrekken.¹⁰ Dan ontstaan de volgende alternatieven:

- Locatie Oost Port Scaldis (voorkeursalternatief);
- Locatie Handelshaven;
- Locatie Eerste Strange;¹¹
- Locatie Veerhaven.

Indien uit de oriëntatiefase van de Habitattoets blijkt dat significante gevolgen bij alle alternatieven niet zijn uit te sluiten is het nodig nog andere alternatieven buiten Breskens te onderzoeken.

Varianten

Verplaatsing van het voet- en fietsveer Vlissingen-Breskens naar de Handelshaven maakt dat de Veerhaven mogelijk optimaler ingericht kan worden als jachthaven. De Commissie adviseert daarom dit als variant op de locatie 'Veerhaven' te onderzoeken.

Procedure

De Commissie adviseert twee fasen in de analyse te onderscheiden.

In de eerste fase worden de verschillende locaties getoetst op technische, ruimtelijke of onoverkomelijke financiële belemmeringen. Voor alle alternatieven wordt gepresenteerd:

- een inrichtingsschets (zoals omschreven in paragraaf 3.1 van dit advies);
- de oriëntatiefase van de Habitattoets, met daarin het ruimtebeslag aan slikken en schorren (zie paragraaf 4.2 van dit advies);
- de noodzakelijke waterstaatkundige maatregelen (zie paragraaf 4.3 van dit advies);
- de effecten op de nautische veiligheid (zie paragraaf 4.4 van dit advies).

Mogelijk vallen hierdoor één of meerdere locaties af wegens onoverkomelijke belemmeringen of hoge kosten waardoor de plannen financieel onhaalbaar zijn. Hierna doorlopen de overgebleven kansrijke alternatieven in de tweede fase het meer gedetailleerde effectenonderzoek (zie de betreffende paragrafen).

Voor de uitwerking en de onderlinge vergelijking van de alternatieven is van belang dat de alternatieven volgens dezelfde methode en op vergelijkbaar detailniveau worden beschreven. Voor het voorkeursalternatief en meest milieuvriendelijk alternatief dienen de effecten te worden beschreven op het niveau van de inrichting.

⁹ 'Locatiekeuze Uitbreiding Jachthaven Breskens', Jachthaven Breskens B.V., 8 augustus '08.

¹⁰ De provincie geeft in haar zienswijze (nr. 19) aan dat naar andere locaties binnen en buiten Breskens gekeken zou moeten worden. De Commissie adviseert hierover in overleg te treden met de provincie (deze is bevoegd gezag in het kader van de Natuurbeschermingswet).

¹¹ In inspraakreactie 1 wordt een mogelijk schetsplan voor deze locatie gepresenteerd. Hiernaar wordt ook verwezen in reacties 5, 7 en 16.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

In de onderhavige procedure zal (gezien het dwingende karakter van de Natuurbeschermingswet) het belangrijkste element van het mma minimalisatie van de effecten op natuur zijn.

3.4 Referentie

De referentiesituatie is de situatie in het te kiezen referentiejaar, die optreedt als het voornemen niet wordt uitgevoerd. Het gaat dan dus om de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkelingen¹². De Commissie adviseert als referentiejaar uit te gaan van de situatie in 2020.

Ga bij de beschrijving van autonome ontwikkelingen uit van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten. Hieronder vallen onder meer:

- de geplande ontwikkelingen in Perkpolder en Terneuzen;
- de geplande ontwikkelingen in Vlissingen (voormalig Scheldeterrein met onder andere jachthavens met 900 ligplaatsen en Westerschelde Container Terminal);
- ontwikkeling van de scheepvaart (zeevaart, binnenvaart, vervoer gevaarlijke stoffen) op de Westerschelde;
- de plannen voor verruiming van de vaargeul in de Westerschelde en bijbehorende natuurontwikkeling;
- autonome morfologische veranderingen; wijzigingen in stroomsnelheden en -patronen.

Voor zover reeds beschikbaar, kunnen hierbij de gegevens betrokken worden uit de cumulatieboekhouding ten behoeve van het Natura 2000-gebied.

4. **BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN**

4.1 Algemeen

Maak bij de beschrijving van milieueffecten een onderscheid tussen de effecten van de aanleg en van het gebruik van de jachthaven.

¹² Autonome ontwikkelingen zijn de externe ontwikkelingen in (de omgeving van) het plangebied, die zullen plaatsvinden onafhankelijk van het voornemen. In het algemeen worden alleen de externe ontwikkelingen waarover al een vaststaand besluit genomen is als autonoom beschouwd. Wanneer er nog geen besluit genomen is en de externe ontwikkelingen verschillende kanten kunnen uitgaan kan voor de scenariobenadering worden gekozen. Dit wil zeggen dat de milieueffecten van het voornemen worden afgezet tegen de verschillende scenario's die er voor de externe ontwikkelingen bestaan.

Beschrijf de milieueffecten zoveel mogelijk kwantitatief, aangevuld met kaartbeelden. Geef in het MER aan welke toetsingscriteria gehanteerd worden om de effecten van het voornemen te beoordelen en hoe deze criteria zijn geselecteerd.

De bestaande milieutoestand, autonome milieuontwikkeling en de milieueffecten van de alternatieven moeten gelijkwaardig worden beschreven. Geef per milieuaspect aan of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn, die de verwachte negatieve effecten op dat aspect kunnen wegnemen of verzachten. Werk deze mitigerende maatregelen vervolgens, indien mogelijk kwantitatief, uit ten behoeve van het mma en geef hierbij aan of deze maatregelen ook onderdeel uitmaken van het voorkeursalternatief.

4.2 Natuur¹³

4.2.1 Algemeen

Beschrijf de natuurwaarden die voorkomen in het gebied, specifiek de kenmerkende soorten en habitats die beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Geef aan of de activiteiten gevolgen hebben voor deze soorten en habitats, beschrijf in dat geval of mitigerende maatregelen mogelijk zijn. Geef ook aan of de activiteiten gevolgen hebben op de (te realiseren) Ecologische Hoofdstructuur.

4.2.2 Gebiedsbescherming

De jachthavenontwikkeling kan op drie manieren invloed uitoefenen op Natura 2000-gebieden:

- door de aanlegwerkzaamheden;
- door ruimtebeslag / verlies van areaal kwalificerende habitat;
- door toename van de recreatiedruk in de Westerschelde en, door 'externe werking', mogelijk ook in andere Natura 2000-gebieden zoals de Oosterschelde en de Voordelta.

Aangezien instandhoudingsdoelen van natuurwaarden in het kader van Natura 2000 kwantitatief zijn, dienen de milieueffecten ook (zo veel mogelijk) kwantitatief te worden beschreven.¹⁴ Breng in beeld welke mitigerende maatregelen nodig en wenselijk zijn.

Aanlegfase

Beschrijf de aanlegwerkzaamheden voor zover die afzonderlijk, in samenhang met andere planonderdelen en in cumulatie met andere handelingen of projecten kunnen leiden tot gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen. Geef aan welke werkzaamheden zullen worden uitgevoerd, in welke periode van het jaar en hoe lang dit zal duren. Beschrijf de directe en indirecte effecten van vertroebeling, (onderwater)geluid, licht en vaarbewegingen. Geef aan of de effecten net zoals de aanleg tijdelijk van aard zijn of dat langdurige / permanente effecten niet uitgesloten kunnen worden.

¹³ Onder andere inspraakreacties 8, 10, 11, 12 en 31 wijzen op de natuurwaarden in de Westerschelde

¹⁴ Er zijn goede gegevens voorhanden over zeehonden en vogels. In het kader van het project ZEEMOVE zijn gedetailleerde studies beschikbaar gekomen van vogels die gebruik maken van de slikken en platen tijdens laagwater, o.a. in relatie tot verstoring door recreatie.

Ruimtebeslag

Geef voor de verschillende alternatieven weer hoeveel ha kwalificerende habitat door het voornemen verdwijnt. Geef aan of en waarom dit al dan niet kan worden aangemerkt als 'significant gevolg'.

Toename recreatiedruk

Beschrijf de toename van het aantal recreatieve vaarbewegingen als gevolg van het voornemen en in cumulatie met andere (geplande) initiatieven. Beschrijf het effect dat deze toename van recreatievaart kan hebben voor kwalificerende soorten en/of habitats. Geef tevens aan welke andere activiteiten in en om de Westerschelde gevolgen (kunnen) hebben voor deze soorten en/of habitats (cumulatieve effecten).¹⁵

Als niet onderbouwd kan worden dat de vaarbewegingen in de rest van de delta niet toenemen door de voorgenomen uitbreiding van Jachthaven Breskens, dienen ook de jachthaveninitiatieven in de overige delen van de delta te worden beschreven.

4.2.3 Soortbescherming¹⁶

Op de te onderzoeken locaties zijn vermoedelijk planten en dieren aanwezig die beschermd worden door de Flora- en faunawet. Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Indien die vereist is, motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat een ontheffing verleend zal worden.¹⁷ Geef in het MER aan welke beschermde planten- of diersoorten voorkomen in of nabij het plangebied en of deze verstoord worden door het voornemen. Ga speciaal in op de zeldzame en kwetsbare soorten (tabel 2 en 3 inclusief vogels) van bijlage 1 van de AMvB artikel 75 Ffw¹⁸.

4.2.4 Voorgestelde maatregelen

De Commissie leidt uit de startnotitie af, dat gewerkt zal worden met een gesloten grondbalans. Teneinde deze te bereiken wordt voorgesteld het slik voor de Elisabethpolder op te hogen. Op deze manier zou een geleidelijke overgang slik-schor en daarmee een waardeverbetering voor de natuur te behalen zijn. De Commissie heeft vraagtekens bij het nut en de haalbaarheid van de creatie van een dergelijke gradiënt op deze locatie.

Allereerst is het niet onwaarschijnlijk dat bij de heersende condities van stroming, golfbelasting en geringe breedte van het slik de aangebrachte ophoging snel door erosie zal verdwijnen. Daarnaast is vervanging van slik door schor mogelijk juist ongunstig voor de natuur. Het is immers zo, dat juist de laagdynamische intergetijdengebieden of slikken in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeren. Voor de Westerschelde is in het kader van Natura 2000 een hersteldoelstelling voor het habitat 'slikken' geformuleerd.

¹⁵ Onder andere inspraakreactie 12 wijst op het effect van verstoring door recreatie.

¹⁶ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹⁷ Presenteer desgewenst in een bijlage bij het MER vast de informatie die benodigd is voor deze ontheffing.

¹⁸ Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

4.3 Bodem en water

Geef in het MER een gedetailleerde beschrijving van de bodemopbouw, de bodemsamenstelling en bodemkwaliteit in het plangebied. Maak bij de beschrijving van de chemische kwaliteit onderscheid in aanwezigheid van diffuse verontreinigingen en eventuele lokale verontreinigingsbronnen. Indien de aanwezigheid van lokale verontreinigingsbronnen bekend is, dient de aard en omvang van deze verontreinigingen te worden beschreven.

Ga voor de verschillende alternatieven vervolgens in op:

- de noodzakelijke vergravingen, baggerwerkzaamheden en/of ophogingen en de wijze waarop deze worden uitgevoerd;
- de chemische en fysische kwaliteit van de vrijkomende grond, slib en baggerspecie en op de wijze van verwerking en/of de toepassing binnen en eventueel buiten het plangebied;
- de wijze waarop met eventueel aanwezige gevallen van bodemverontreiniging wordt omgegaan en de verwerkingsmogelijkheden van niet herbruikbare verontreinigde grond en baggerspecie;
- welke maatregelen (dammen) nodig zijn voor benutting van de locatie als jachthaven en welke gevolgen deze hebben op de morfologie en ecologie in het studiegebied;
- de effecten van de maatregelen (vergravingen, baggerwerkzaamheden en ophogingen) op de stabiliteit van de hoofdwaterkering onder verschillende omstandigheden;
- mogelijke effecten van de aanleg en het gebruik van de haven op de waterkwaliteit en de onderwaterbodem;
- de mogelijkheden om de nadelige effecten van de maatregelen te beperken.

Presenteer in het MER een grondbalans voor de verschillende soorten grondstromen, inclusief slib en baggerspecie met onderscheid in vrijkomen, verwerken, toepassen en af- en aanvoer.

4.4 Nautische veiligheid

In de startnotitie ontbreekt aandacht voor de nautische veiligheid.¹⁹ De effecten op nautische veiligheid dienen in de eerste fase voor alle alternatieven inzichtelijk gemaakt te worden (zie par. 3.2 van dit advies), daar dit mogelijk onoverkomelijke belemmeringen ken opleveren.

Geef in het MER aan welke effecten jachthavenontwikkeling kan hebben op de vlotte en veilige vaart naar de industriegebieden in Zeeland en België. Hanteer daarbij maatgevende situaties (dag, seizoen) voor uitvaarpercentages van jachten en vaardoelen (dagtochten of meerdaagse tochten, waarbij bijvoorbeeld ook de sluis bij Hansweert en de sluis bij Vlissingen richting Oosterschelde en Veerse Meer gepasseerd worden). Houd daarbij ook rekening met de functie van de haven voor passanten vanuit andere havens en andere vaargebieden. Geef aan welke risico's er nu bestaan, welke toename verwacht wordt en met welke impact. Gebruik hierbij actuele gegevens over het huidige en toekomstige gebruik van de Westerschelde door de beroepsvaart (zeevaart, binnenvaart, voet-fietsveer Vlissingen-Breskens en zandwinningsactiviteiten)

¹⁹ Zoals ook aangegeven in inspraakreactie nr. 19.

Maak hierbij gebruik van het toetsingskader dat hiervoor is opgesteld (in opdracht van Rijkswaterstaat Zeeland).²⁰

4.5 Woon- en leefmilieu

De hieronder beschreven milieuaspecten hoeven alleen te worden beschreven voor de alternatieven die in de tweede fase worden onderzocht (zie par. 3.2 van dit advies).

Lucht

Het is niet te verwachten dat door dit voornemen de grenswaarden van de luchtkwaliteitseisen zoals opgenomen in de Wet milieubeheer²¹ zullen worden overschreden. In het MER moet dit aannemelijk worden gemaakt. Indien niet aannemelijk kan worden gemaakt dat aan de grenswaarden wordt voldaan, moet een modelberekening worden uitgevoerd.

Geluid

Het initiatief kan geluidstoename veroorzaken op drie manieren:

- geluid afkomstig van de aanlegwerkzaamheden;
- geluid afkomstig van de pleziervaart, de jachthaven met bijbehorende voorzieningen en het strand;
- geluid veroorzaakt door verkeerstoename.

Besteed in het MER aandacht aan de cumulatie van geluid en geef het aantal geluidsgehinderden weer.

Beschrijf in het MER de geluidsniveaus tengevolge van de aanlegwerkzaamheden van de jachthaven. Geef aan of voldaan kan worden aan de richtwaarden bij woningen en presenteer de geluidscontouren. De Commissie adviseert om de (mogelijk) van de ontgrondingwerkzaamheden afkomstige laagfrequente geluidsemisatie en laagfrequente geluidsimmissie (op hiervoor gevoelige bestemmingen) te bepalen en na te gaan hoe hinder door laagfrequent geluid kan worden beperkt c.q. kan worden geminimaliseerd.

Geef in het MER een analyse van de geluidsbelasting door wegverkeer rondom bestaande wegen, indien de geluidsbelasting naar verwachting met meer dan 1dB²² toe- of afneemt ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Presenteer hiertoe in het MER de verkeerstoename als gevolg van de verschillende alternatieven op een maatgevende dag.

4.6 Cultuurhistorie en landschap

Beschrijf in het MER de landschappelijke waarden op de te onderzoeken locaties. Ga hierbij in op de kernkwaliteiten van West-Zeeuwsch Vlaanderen /

²⁰ Vanuit provinciaal beleid is het verplicht dit toetsingskader op alle nieuwe of uit te breiden jachthavens toe te passen. In het toetsingskader worden specifieke kenmerken van de haven en effecten van het gebruik op het vaargebied getoetst en gewaardeerd. Op grond daarvan wordt vastgesteld of de locatie en de alternatieven aan minimale vereisten voldoen en worden aanbevelingen gegeven om knelpunten zo goed mogelijk op te lossen (zie ook de inspraakreactie van Rijkswaterstaat).

²¹ Sinds 15 november 2007 is de nieuwe Wet milieubeheer van kracht, met daarin luchtkwaliteitseisen opgenomen. Deze wet vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005.

²² De Wet geluidhinder is in het kader van de modernisering instrumentarium geluidbeleid gewijzigd. Dit impliceert onder andere dat de geluidbelasting door spoor- en wegverkeer in de uniforme Europese dosismaat L_{den} moet worden uitgedrukt.

Zuidwest Zeeland zoals genoemd in de nota Belvedere en de nota Ruimte en geef aan in hoeverre deze kwaliteiten door het voornemen beïnvloed worden.

Geef in het MER tevens een overzicht van de cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden in het plangebied. Wanneer uit bureauonderzoek blijkt dat er mogelijk archeologische vindplaatsen aanwezig zijn dan dient in ieder geval voor de nader te onderzoeken alternatieven (tweede fase) door veldonderzoek te worden vastgesteld of dit inderdaad zo is.²³ Geef in het MER duidelijk aan wat het effect van de verschillende alternatieven/varianten is op aanwezige cultuurhistorische (waaronder ook archeologische) waarden.

5. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

6. LEEMTEN IN MILIEU-INFORMATIE

Geef aan over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Beschrijf welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is.

In het MER moet duidelijk worden gemaakt welke consequenties de kennisleemten en onzekerheden hebben voor het besluit. Geef een indicatie in hoeverre op korte termijn de informatie beschikbaar zou kunnen komen.

7. EVALUATIEPROGRAMMA

Het bevoegd gezag moet bij het besluit aangeven hoe en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet geeft tot een evaluatieprogramma en daarbij een verband legt met de geconstateerde leemten in informatie en onzekerheden.

8. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Denk bij de presentatie aan:

²³ Hiertoe dienen de onderzoeksstappen 'bureauonderzoek', 'inventariserend veldonderzoek karterende fase' en 'inventariserend veldonderzoek waarderende fase' te worden doorlopen, voor zover de resultaten van de voorafgaande onderzoeksstap hier aanleiding toe geven.

- het zo beknopt mogelijk houden van het MER, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- het opnemen van een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- het gebruik maken van recent kaartmateriaal, het goed weergeven van topografische namen en het toevoegen van een duidelijke legenda.

9. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Jachthaven Breskens BV

Bevoegd gezag: Gemeenteraad gemeente Sluis

Besluit: Vaststellen van een bestemmingsplan.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.3

Activiteit: Aanleg of uitbreiding van een jachthaven met 250 ligplaatsen of meer in een gevoelig gebied.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft, behalve de startnotitie, de volgende documenten bij haar advisering betrokken:

- Locatiekeuze uitbreiding jachthaven Breskens, Jachthaven Breskens B.V., 08-08-2008;
- Gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen 'Natuurlijk Vitaal', Gebiedscommissie West Zeeuwsch Vlaanderen, vastgesteld 13 juli 2004;
- Ontwikkelingsvisie Breskens, Kuijper Compagnons i.o.v. gemeente Oostburg, vastgesteld 20 juli 2000.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de inspraakreacties is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant van 9 juli 2008

aanvraag richtlijnenadvies: 8 juli 2008

ter inzage legging startnotitie: 10 juli t/m 12 september 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 2 oktober 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dr. J.H. van den Berg
drs. G. Korf (secretaris)
drs. M. J. M. Poot
ir. K.A.A. van der Spek
drs. L.H.J. Verheijen (voorzitter)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Dhr. Lagendijk, Breskens
2. J.S.N van Bergen-Bangers, Breskens
3. J.C. Huigh, Breskens
4. Dhr. en mevr. Veer, Breskens
5. J.M.T. Haartsen en M.H. Visser, Breskens
6. R.D. Bouwman, Breskens
7. Dhr. en mevr. Liesfeldt, Breskens
8. E.G. van Bergen, Breskens
9. Mevr. Goudriaan, Breskens
10. A. Verdonck en K. Wese, Breskens
11. Bewoners: correspondentieadres Ports Scaldis 19-11, 4500 DC Breskens
12. Dhr. Hahn, Breskens
13. Flora B.V., Breskens
14. Th. en A. Kelders, Breskens
15. VVE Flandria, Breskens
16. Rechtsbijstand Arag namens Dhr. J.C. Lagendijk, Roermond
17. Kamer van Koophandel Zuidwest Nederland, Middelburg
18. DAS Rechtsbijstand namens J.C. van Vuren, Oostburg
19. Gedeputeerde staten Provincie Zeeland, Middelburg
20. D.J. Meerman, Breskens
21. Gebieds Gerichte Aanpak West Zeeuwsch-Vlaanderen, Middelburg
22. B. Binkhorst, Breskens
23. A.J. Mulder, Breskens
24. Rijkswaterstaat Zeeland, Middelburg
25. J.A.L.M. Swaans, Breskens
26. Zeeuwse Milieufederatie, Breskens
27. E.A. van der Moer en J.A. van de Velde, Breskens
28. W. Machielse, Breskens
29. Waterschap Zeeuws-Vlaanderen, Terneuzen
30. Gemeente Sluis, Oostburg
31. Stichting Het Zeeuwse Landschap

Verslag informatiebijeenkomst 8 september 2008

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Uitbreiding jachthaven Breskens**

Jachthaven Breskens BV wil naast de bestaande jachthaven (580 ligplaatsen) het areaal ligplaatsen uitbreiden met 450 á 500 ligplaatsen. Voor de nieuwe jachthaven is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Voor besluitvorming hierover door het bevoegd gezag, de gemeenteraad van gemeente Sluis, wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2521-6